

ชื่อเรื่อง การพัฒนางานทันตกรรมป้องกันในกลุ่มเด็กปฐมวัยเพื่อลดอัตราการเกิดฟันผุในเด็ก 3 ปีในอำเภอ
ดำเนินสะดวก ภายในปี พ.ศ. 2560

ชื่อผู้ส่งผลงาน นางสาวพรพรรณ กิตติญาณปัญญา กลุ่มงานทันตกรรม
ตำแหน่งทันตแพทย์ชำนาญการ โรงพยาบาลดำเนินสะดวก

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากการสำรวจสถานะทันตสุขภาพ ของเด็กอายุ 3ปี ในเขตอำเภอดำเนินสะดวก พบว่า ในปี 2557
เด็กอายุ 3ปีมีฟันผุ ร้อยละ 77 ซึ่งมากกว่าค่าเป้าหมายของประเทศซึ่งตั้งไว้ที่ ร้อยละ 48 โดยฟันผุในเด็ก
ปฐมวัย ส่งผลต่อพัฒนาการทางด้านร่างกาย และอารมณ์ของเด็ก และเป็นปัญหาสำคัญของประเทศ อีกทั้ง
การเกิดฟันผุในกลุ่มเด็กอายุ 3ปี เป็นปัญหาอันดับต้นๆของกลุ่มงานทันตกรรมดำเนินสะดวก

วัตถุประสงค์

เพื่อลดอัตราการเกิดฟันผุในกลุ่มเด็ก 3 ปี ในปี 2560 ให้น้อยกว่า ร้อยละ 48

วิธีดำเนินการ

1. ทำการวิเคราะห์ข้อมูล และประชุมทีมงานซึ่งจากการวิเคราะห์งานส่งเสริมป้องกันในกลุ่มเด็กปฐมวัย
ซึ่งเป็นแนวทางที่กำหนดจากสำนักทันตสาธารณสุข ซึ่งกำหนดให้ทำแนวทางการส่งเสริมสุขภาพช่องปากใน
หญิงมีครรภ์ ในคลินิกเด็กดี และในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งจากการวิเคราะห์ช่วงอายุที่เด็กปฐมวัยเริ่มเกิดฟันผุ
มากที่สุดคือช่วงอายุ 18เดือน โดยจากตารางการรับวัคซีนพื้นฐานจะพบว่าเด็กมารับวัคซีนในช่วงอายุ 18 เดือน
และอีกครั้ง คือช่วงอายุ 30 เดือน โดยจะเห็นว่าเป็นระยะที่ค่อนข้างห่าง และเป็นช่วงที่เด็กมีโอกาสเสี่ยงต่อการ
เกิดฟันผุมาก

2. ซึ่งจากผลด้านบนนำมาสู่โครงการในปี 2557 ได้แก่

- จัดทำโครงการเยี่ยมบ้านในกลุ่มเด็ก 0-2 ปี โดยเริ่มจากพื้นที่ที่มีทันตภิบาลประจำที่รพ.สต.
โดยกิจกรรมการเยี่ยมบ้านกำหนดให้ทำปีละ 2 ครั้ง โดยเน้นย้ำให้ทำการตรวจ screen สอน
การดูแลสุขภาพช่องปาก และทาฟลูออไรด์วาร์นิช

3. ในปี 2558 ได้จัดกิจกรรมคล้ายในปี 2557 โดยในปีนี้มีทันตแพทย์เฉพาะทางสำหรับเด็กจึงได้มีการ
พัฒนางานดังนี้ (การลงเยี่ยมบ้านทำได้เพียงบางพื้นที่เนื่องจากบุคลากรมีจำกัด และการสร้างความตระหนักให้
ผู้ปกครองเห็นความสำคัญการให้ความรู้โดยผู้เชี่ยวชาญเป็นสิ่งสำคัญ)

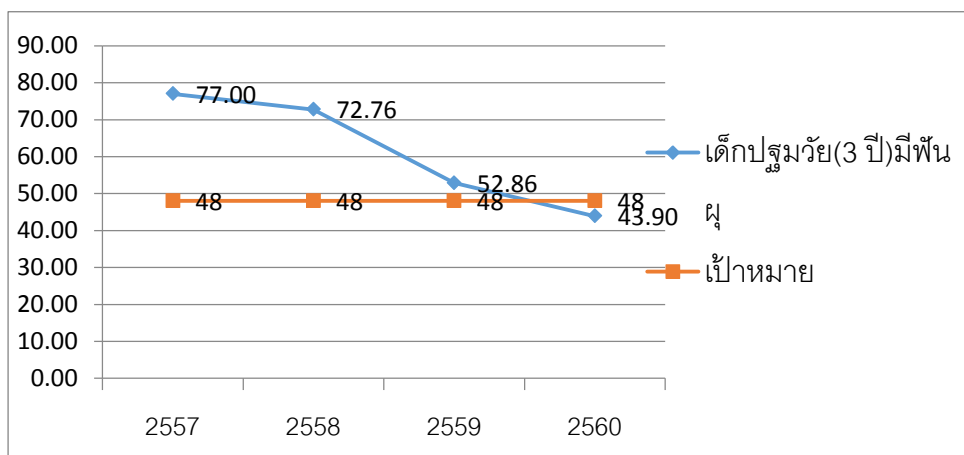
- ปรับงานบริการ ให้มีการบริการงานเฉพาะทางทันตกรรมสำหรับเด็กในรพ.สต. ประสาทสิทธิ์
(พื้นที่ประชากรเด็ก 0-3 ปี มาก และมีอัตราการเกิดฟันผุที่สูง)
- เด็กปฐมวัยเป็นกลุ่มที่ผู้ปกครองเป็นบุคคลสำคัญที่จะทำหน้าที่ดูแลเด็ก จึงได้เพิ่มกิจกรรม
การอบรมทันตสุขศึกษาแก่ผู้ปกครองโดยทันตแพทย์เฉพาะทางสำหรับเด็กที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ในเขตอำเภอดำเนินสะดวก
- จัดกิจกรรมสอนอสม และเจ้าหน้าที่รพ.สต.ให้สามารถตรวจประเมินฟันผุเบื้องต้น และสอน
การทำ ฟลูออไรด์วาร์นิช
- จัดคิวเร่งด่วนส่งต่อเคสที่ทันตภิบาลตรวจเจอว่าจำเป็นต้องได้รับการรักษา

4. ในปี 2559 ได้จัดกิจกรรมต่อเนื่อง และได้ทำการวิเคราะห์พบว่าบุคลากรของกลุ่มงานค่อนข้างที่จะ
จำกัดในการที่จะเข้าไปศึกษาชุมชนให้ได้ถึงปัญหา และการแก้ไขปัญหาฟันผุได้อย่างแท้จริง จึงทำการพัฒนา
งานโดย

- รับเป็นสถานที่ฝึกนักศึกษาทันตแพทย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในวิชาการศึกษาชุมชน
โดยให้น้องนักศึกษา ทำการศึกษาปัญหา และจัดกิจกรรมในกลุ่มเด็ก 0-3 ปี

๒. ร่วมมือกับสถาบันพัฒนาสุขภาพอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล ในการจัดการอบรมผู้ปกครอง ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยเลือกที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดอมรญาติสมาคม และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลประสาธลสิทธิ์

ผลการดำเนินการ

สิ่งที่เห็นประโยชน์ และนำไปใช้ต่อ

จะเห็นได้ว่า จากกิจกรรมต่างๆ ที่ทำส่งผลทำให้ฟันผุในกลุ่มเด็ก 3 ปี ลดลง ซึ่งโรคฟันผุเป็นโรค พฤติกรรม ดังนั้นควรที่จะคงกิจกรรมเดิม และควรเน้นการสร้างความรู้ความตระหนักให้ผู้ปกครองใส่ใจกับการดูแล สุขภาพช่องปากในกลุ่มเด็กปฐมวัยนอกจากนี้โรคฟันผุ เกิดจากหลายๆปัจจัย การที่เราจะทำให้ไม่เกิดโรค เรา จะต้องใช้กิจกรรมหลายกิจกรรม เพื่อกำจัดปัจจัยที่ก่อให้เกิดฟันผุ

ถึงแม้ทางกลุ่มงานจะมีบุคลากรที่ไม่เพียงพอ ไม่สามารถทำงานให้ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดได้ทั้งอำเภอ แต่เราก็ควรที่จะหาภาคีเครือข่าย หรือทำการจัดการอบรมอาสาสมัคร หรือเจ้าหน้าที่รพ.สต.ให้สามารถช่วยเรา ทำงานด้านการป้องกันได้ อาทิเช่น การตรวจฟัน และการทาฟลูออไรด์วารินิช

สิ่งที่ได้เรียนรู้

การพัฒนางานทันตกรรมป้องกันที่ทำงานประจำ และการทำอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้อัตราการ เกิดฟันผุในกลุ่มเด็กปฐมวัยลดลง ซึ่งทำให้เด็กปฐมวัยมีสุขภาพช่องปากที่ดี ส่งผลให้สุขภาพร่างกายแข็งแรง และมีคุณภาพชีวิตที่ดี